Eindeloos miljarden spenderen aan asielzoekers en klimaat zonder de verzorgingsstaat uit te kleden? Nee FNV, dat gaat helaas niet

Posted on 24 februari 2026 by Roelof Bouwman

Het blijft in ons land maar bergafwaarts gaan met het aantal vakbondsleden. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) houdt de cijfers nauwgezet in de gaten en berekende eind vorig jaar dat alle bonden samen nu nog maar 1,4 miljoen leden hebben. Vijfentwintig jaar geleden, in 2001, waren dat er nog bijna 2 miljoen.

Bijgevolg keldert ook de organisatiegraad. In de jaren vijftig, zestig en zeventig van de vorige eeuw was tussen de 35 en 40 procent van de werknemers tot 65 jaar aangesloten bij een vakbond. Vanaf 1980, zo meldt de website van het CBS, zette een daling in, waarbij de organisatiegraad terugliep naar ongeveer een kwart van alle werknemers. Afgezien van een kleine opleving begin jaren negentig is de organisatiegraad na 2000 verder afgenomen tot ongeveer 15 procent nu.

De achterban van de vakbonden slinkt, vergrijst en is steeds minder representatief. Een spoedige comeback lijkt niet waarschijnlijk: volgens de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden heeft 61 procent van de werknemers tot 45 jaar zelfs nooit *overwogen* lid te worden van een vakbond.

Permanent geruzie

Ondertussen is het bij 's lands grootste vakcentrale, de FNV, ook nog eens hommeles. In juni 2025 wees de Ondernemingskamer oud-PvdA-politicus Lodewijk Asscher en oud FNV-voorzitter Ton Heerts aan als tijdelijke toezichthouders, met de opdracht een einde te maken aan de slepende machtsstrijd tussen het algemeen bestuur, de raad van toezicht, het ledenparlement en de uitvoeringsorganisatie. Maar het gelazer is nog steeds niet afgelopen. Oud-leden van het ledenparlement weigeren zich neer te leggen bij de door Asscher en Heerts voorgestelde hervormingen en kondigden onlangs aan naar de Hoge Raad te stappen.

Permanent geruzie, bleef het daar maar bij in de FNV-top. Maar de vakbondsbestuurders – overwegend hoogopgeleide veelverdieners – zijn de laatste jaren ook nog eens in de ban geraakt van allerlei weinig arbeideristische ideeën over klimaat en asiel.

Zo gaat er nauwelijks een klimaatmars voorbij of de FNV is medeorganisator. 'Klimaat- en vakbeweging: één strijd, één toekomst' is dan de standaardleus. Zelfs samenwerking met de extremisten van Extinction Rebellion wordt door de FNV niet geschuwd, inclusief bestuurlijke steun voor snelwegblokkades.

Met minstens zoveel energie gaat de FNV tekeer tegen elke poging om het Nederlandse asielbeleid aan te scherpen. Neem de 'onmenselijke' asielwetten van het kabinet-Schoof: die zouden zijn gericht op het 'criminaliseren' van 'personen die vluchten voor oorlog en geweld'. Wie aan asielzoekers komt, komt aan de FNV.

Uiterst kostbaar

Zoals bekend zijn klimaat- en asielbeleid helaas niet gratis. Bij het klimaatbeleid werd dat voor het eerst duidelijk in 2021, toen het vierde kabinet-Rutte een klimaat- en transitiefonds van liefst 35 miljard euro optuigde om ons land 'Europees koploper' te maken bij 'het tegengaan van de opwarming van de aarde'.

Ook het Nederlandse asielbeleid is een meer dan reusachtige kostenpost. De druk op de begroting door een voortdurende jaarlijkse instroom van gemiddeld 20.000 asielmigranten bedraagt zo'n 26 miljard euro per jaar, becijferde migratiedeskundige Jan van de Beek in zijn bestseller *Migratiemagneet Nederland* (2024).

Al dat geld moet ergens vandaan komen. Niet toevallig worden in het coalitieakkoord van het kabinet-Jetten dan ook forse bezuinigingen aangekondigd op de uitgaven aan zorg en sociale zekerheid. Daar valt wat te halen: samen vormen ze ruim de helft van de Rijksbegroting.

Het verplichte eigen risico van de zorgverzekering gaat volgend jaar omhoog van 385 naar 460 euro. Omdat de hoogte van het bedrag niet meer bevroren wordt, komt het in 2030 uit op 520 euro. De fiscale aftrek van zorgkosten wordt geschrapt. De huishoudelijke hulp wordt niet meer voor iedereen vergoed. WIA-uitkeringen voor arbeidsongeschikten worden verlaagd. De maximale WW-duur wordt verkort van twee naar één jaar.

Klap op de vuurpijl: aanpassing van de AOW-leeftijd. Het huidige uitgangspunt dat voor elk jaar dat de levensverwachting stijgt, de AOW-leeftijd met acht maanden omhooggaat, wordt, zo is de bedoeling, per 2033 vervangen door een een-op-een-koppeling: als de levensverwachting met een jaar stijgt, stijgt de AOW-leeftijd ook met een jaar. Volgens eerdere berekeningen van het Centraal Planbureau (CPB) zou de AOW-leeftijd daardoor in 2060 uitkomen op zeventig jaar en negen maanden.

'Onacceptabel en oneerlijk'

Hoe reageerde de FNV?

De bezuinigingen op de zorg, de WIA, de WW en de AOW zijn 'onacceptabel, onnodig en oneerlijk,' brieste interim-voorzitter Dick Koerselman. 'Dit is een aanval op de sociale zekerheid. Het resultaat van honderd jaar vakbondswerk dreigt met een pennenstreek van tafel te worden geveegd.' Het plan om de AOW-leeftijd sneller te verhogen zou bovendien 'een bom' leggen onder het in 2019 door het kabinet, werkgevers en vakbonden gesloten pensioenakkoord. 'Dat pikken we niet. Het Malieveld, het Museumplein, als het nodig is zullen we dat zeker gaan doen.'

Wat een malle vertoning. Bij de FNV denken ze kennelijk dat je eindeloos tientallen

miljarden euro's kunt uitgeven aan asielzoekers en klimaatbeleid, terwijl je de verzorgingsstaat ongemoeid laat. Maar dat is op geen enkele wijze te verantwoorden: ook bij overheidsfinanciën moet het uit de lengte of uit de breedte komen. Wie vertelt het de ruziënde vakbondsbobo's?

Wynia's Week *verschijnt 156 keer per jaar en wordt* ***volledig mogelijk gemaakt*** *door de donateurs. Doet u mee?* ***Doneren kan zo****.* ***Hartelijk dank!***